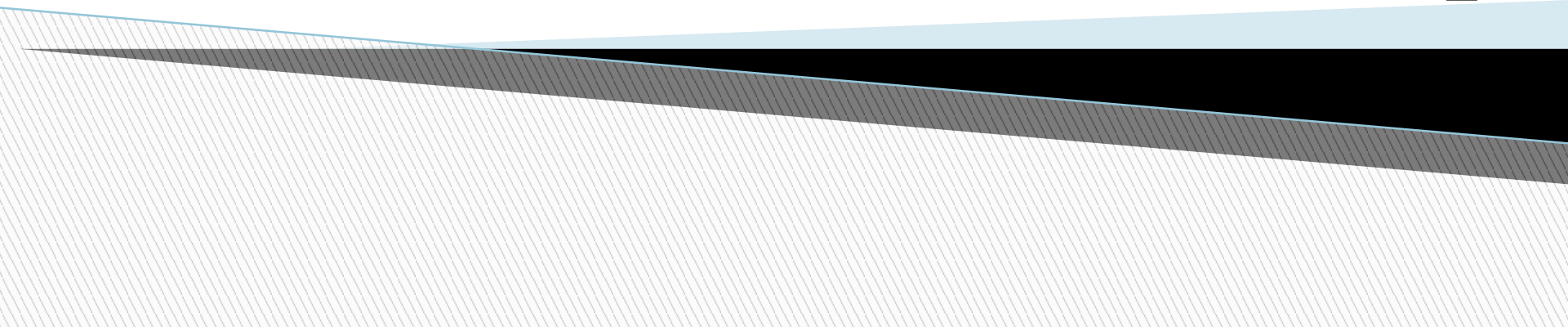

*Корпорацияның негізгі
капиталына және
айналымнан тыс
қорларына арналған
инвестициялар.*

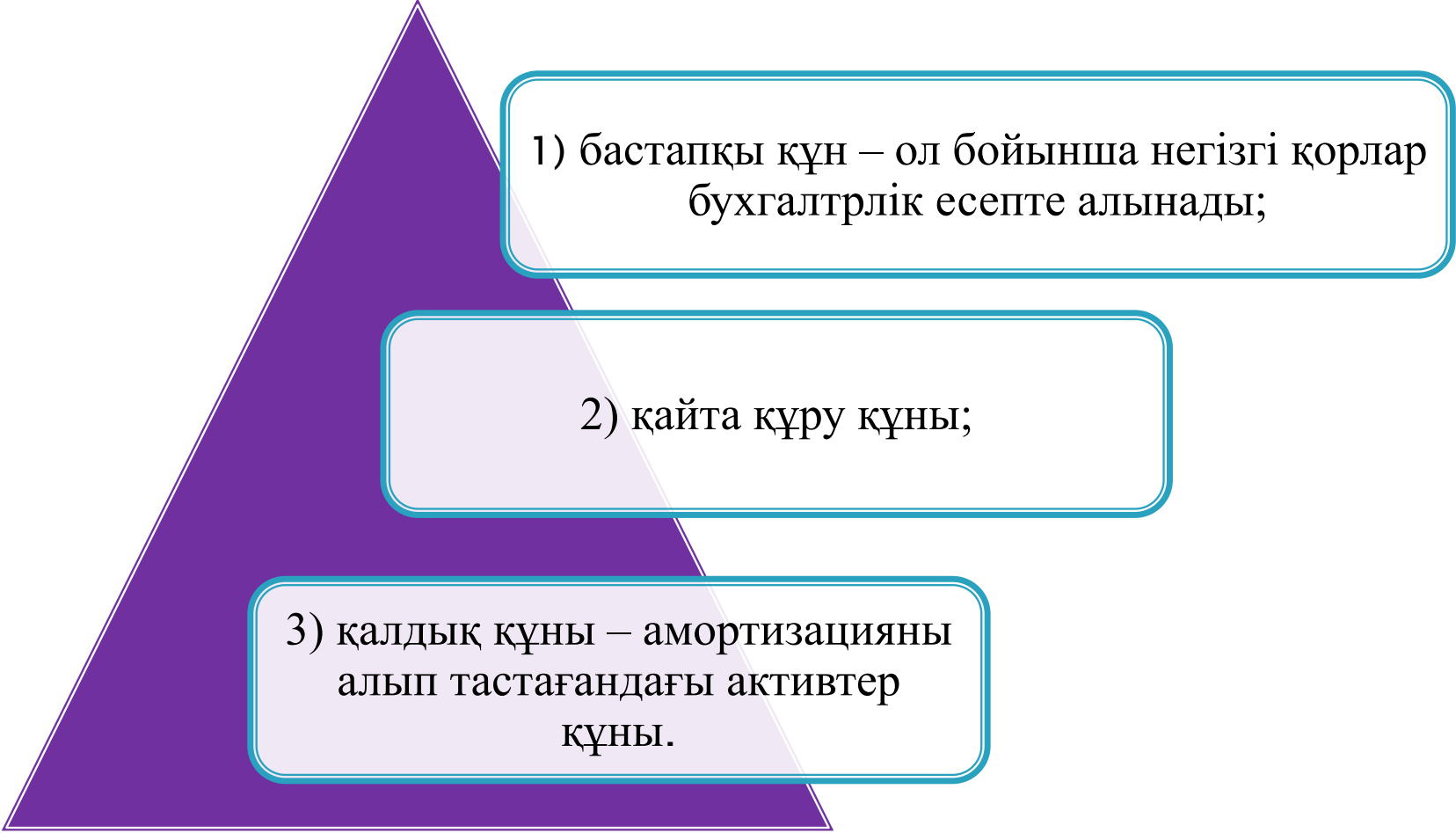

Негізгі капитал, мемлекеттің ұлттық байлығының маңызды бөлігі бола отырып, өндірістің материалдық базасымен техникалық деңгейін сипаттайды.

Қаржы есебінде негізгі капитал негізгі құралдар ретінде көрсетіледі, ал материалдық құрамы бойынша негізгі қорлар болып көрінеді.

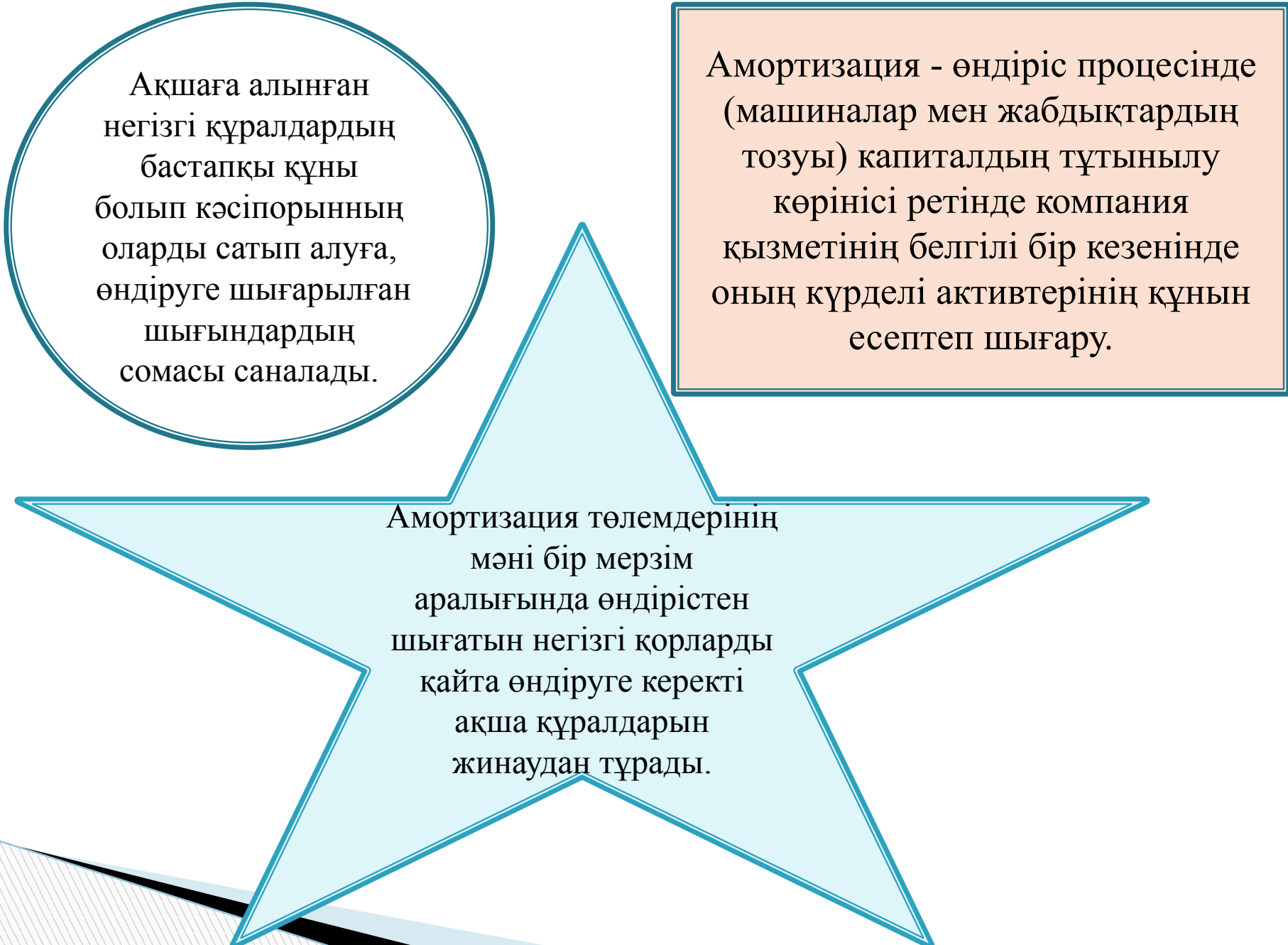
Негізгі қорлардың келесі ақша бағалау түрлері бар:

1) бастапқы құн – ол бойынша негізгі қорлар бухгалтерлік есепте алынады;

2) қайта құру құны;

3) қалдық құны – амортизацияны алып тастағандағы активтер құны.

Ақшаға алынған
негізгі құралдардың
бастапқы құны
болып кәсіпорынның
оларды сатып алуға,
өндіруге шығарылған
шығындардың
сомасы саналады.

Амортизация - өндіріс процесінде
(машиналар мен жабдықтардың
тозуы) капиталдың тұтынылу
көрінісі ретінде компания
қызметінің белгілі бір кезеңінде
оның күрделі активтерінің құнын
есептеп шығару.

Амортизация төлемдерінің
мәні бір мерзім
аралығында өндірістен
шығатын негізгі қорларды
қайта өндіруге керекті
ақша құралдарын
жинаудан тұрады.

Тікелей инвестициялар негізгі капиталды қайта өндіру тәсілі ретінде

Кәсіпорында негізгі капиталдың қайта өндіруі тікелей инвесторлар немесе негізгі капитал объектілерін жарғылық капиталға салым есебімен немесе заңды және жеке тұлғаларға қайтарылымсыз берілу арқылы іске асырылады.

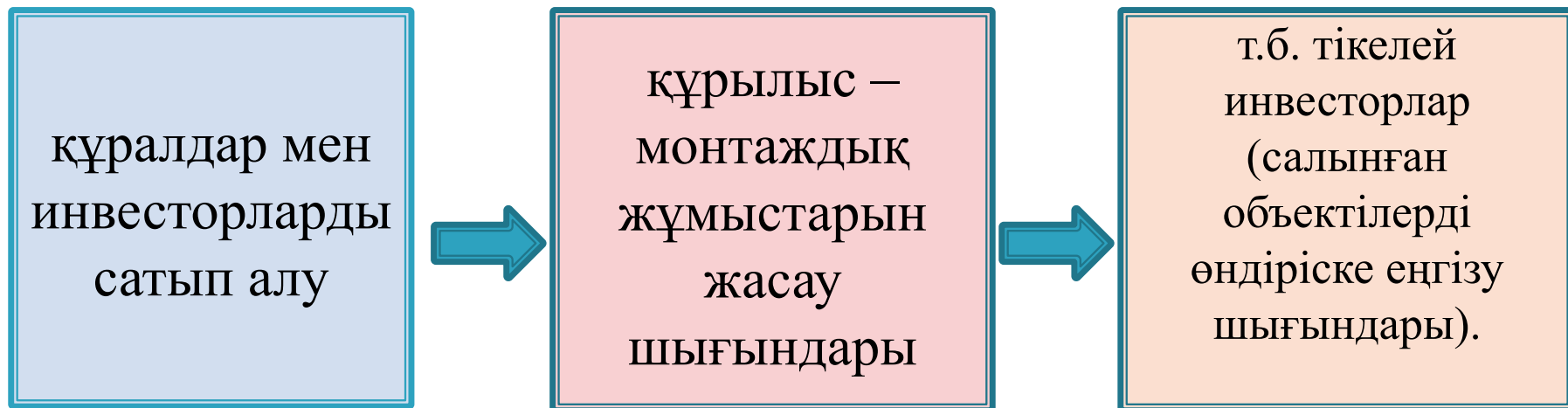

Негізгі әдісі болып тікелей инвесторлар саналады. Олар негізгі капиталдың жаңа объектілерін құруға, кеңейтуге, реконструкциялауға және техникалық жаңартуға жіберілетін шығындар. Осы шығындарды тікелей инвесторлардың қайта өндіру құралы болып есептеледі.

Реконструкция – ескі құралдарды жаңартумен, өндірістің автоматандырумен байланысты кәсіпорынның жалпы немесе бір бөлігінің қайта құруы.

Тікелей инвесторлардың технологиялық құрамының 3 негізгі элементтері:

Тікелей инвестицияларды қаржыландыру қайнар көздері.

Тікелей инвесторларды қаржыландыру ақша құралдарын беру тәртібі, оларды мақсатты және тиімді қолдануды бақылау жүйесі.

Қаржыландыру әдістері кәсіпорын жұмысының нақты шарттарына байланысты.

Олар негізгі капиталдың қайта өндіру ерекшеліктерімен және экономиканың әр түрлі стадиясында даму көздерімен анықталады.

Қазіргі уақытта тікелей инвесторлардың қаржыландыруы келесілер арқылы анықталады:

1) өзіндік қаржы ресурстарымен;

2) қарыз ақша құралдарымен;

3) құнды қағаздардың эмиссиясынан түскен құралдардан;

4) қайта бөлу ретінде инвестор қорлардан түсетін ақша құралдары;

5) бюджеттен тыс құралдар

6) әр түрлі деңгейлі бюджеттерден келетін ассигновациялар;

7) шетел инвесторының құралдың.

Өндірістік бағдарлама көбейтілген кезде жоспарда иммобилизация бекітіледі, яғни анықталған соманы айналым қорларының көбейуіне қолдануы.

Бағдарлама азайған кезде мобилизация орны болады, яғни босатылған айналым құралдарын қаржыландыруға қолдану.

$$-+M = (O1 - O2) - (K1 - K2)$$

$O1/2$ – жоспарланған айналым активтерінің жылдың басындағы/ аяғындағы сомасы;

$K1$ – жылдың басындағы күтілген кредиторлық қарыз;

$K2$ – жоспарланған жылдың аяғындағы тұрақты кредиторлық қарыз.

Материалдық емес (жалған) активтер – нақты құнға ие емес активтер. Олар лицензиялар, патентер, сатылу маркалары, тауар белгілері және т.б. Материалдық емес (жалған) активтер қолдану мерзімі бойынша кәсіпорын активтерінің құрамында есептеледі.

Осы мерзім бойы олардың амортизацияда есептеледі. «Фирма бағасы» кәсіпорындарды оның пайдалылығы мен басқа факторлары және анықтайтын нарық бағасымен сатып алар кезде п.б. Кәсіпорынның сатып алу бағасы оның активтерінің баланстық құнының асуы «фирманың бағасын» көрсетеді.